

Polacy o wyborach do Parlamentu Europejskiego

Znak jakości przyznany CBOS przez
Organizację Firm Badania Opinii i Rynku na rok 2023

Fundacja Centrum Badania Opinii Społecznej
ul. Świętojerska 5/7, 00-236 Warszawa
e-mail: sekretariat@cbos.pl; info@cbos.pl
<http://www.cbos.pl>
(48 22) 629 35 69

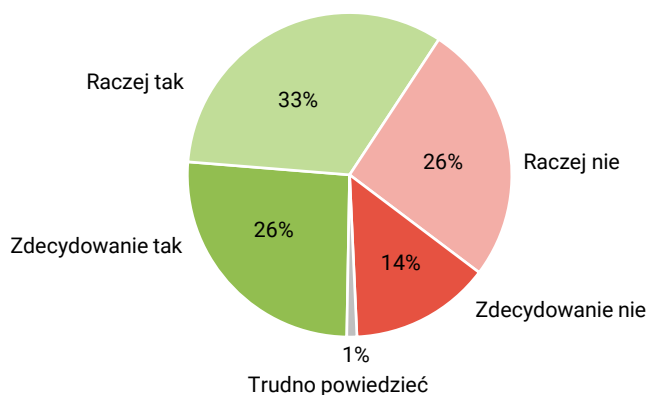
9 czerwca, na zakończenie trwającego od jesieni maratonu wyborczego, odbędą się w Polsce wybory do Parlamentu Europejskiego. Kampanię przedwyborczą zdominowały istotne dla Polaków kwestie – dotyczące Zielonego Ładu, paktu migracyjnego i bezpieczeństwa naszego kraju w kontekście wojny w Ukrainie. Czy po wysiłku mobilizacyjnym w jesiennych wyborach, niższej niż spodziewana partycypacji w wyborach samorządowych można oczekiwać licznego udziału w nadchodzącym głosowaniu? Która z głównych sił na scenie politycznej zdoła skuteczniej zachęcić swoich wyborców do głosowania?

ZAINTERESOWANIE I UDZIAŁ W WYBORACH

Zbliżającymi się wyborami do Parlamentu Europejskiego interesuje się blisko trzy piąte badanych (59%)¹. Poziom zainteresowania tegorocznymi wyborami europejskimi jest nieco niższy niż zainteresowanie eurowyborami pięć lat temu w analogicznym okresie (a więc na kilka lub kilkanaście dni przed głosowaniem) i znacznie wyższy niż przed wyborami w latach 2004, 2009 i 2014.

CBOS

RYS. 1. 9 czerwca odbędą się w Polsce wybory do Parlamentu Europejskiego. Czy Pan(i) osobiście interesuje się tymi wyborami?

¹ Badanie „Aktualne problemy i wydarzenia” (409) przeprowadzono w ramach procedury mixed-mode na reprezentatywnej imiennej próbie pełnoletnich mieszkańców Polski, wylosowanej z rejestru PESEL.

Każdy respondent wybierał samodzielnie jedną z metod:

- wywiad bezpośredni z udziałem ankietera (metoda CAPI),
- wywiad telefoniczny po skontaktowaniu się z ankieterem CBOS (CATI) – dane kontaktowe respondent otrzymywał w liście zapowiadnim od CBOS,
- samodzielne wypełnienie ankiety internetowej (CAWI), do której dostęp był możliwy na podstawie loginu i hasła przekazanego respondentowi w liście zapowiadnim od CBOS.

We wszystkich trzech przypadkach ankietę miała taki sam zestaw pytań oraz strukturę. Badanie zrealizowano w dniach od 20 maja do 2 czerwca 2024 roku na próbie liczącej 1038 osób (w tym: 65,3% metodą CAPI, 23,3% – CATI i 11,4% – CAWI).

CBOS realizuje badania statutowe w ramach opisanej wyżej procedury od maja 2020 roku, w każdym przypadku podając proporcje wywiadów bezpośrednich, telefonicznych i internetowych.

TABELA 1

Deklarowane zainteresowanie wyborami do Parlamentu Europejskiego	Wskazania respondentów według terminów badań																			
	2003	2004			2009					2014					2019				2024	
	X	III	V	I	II	III	IV	7-13 V	20-27 V	I	II	III	IV	IV/V	V	II	III	IV	V	V
w procentach																				
Interesują się	47	40	41	32	29	33	30	34	38	32	28	31	33	35	40	44	54	56	63	59
Nie interesują się	49	57	57	66	68	63	68	65	59	66	70	68	66	64	59	54	44	42	36	40
Trudno powiedzieć	4	3	2	2	3	4	2	1	3	2	2	1	0	1	1	2	2	2	1	1

Uczestnictwo w czerwcowym głosowaniu deklaruje 60% ankietowanych. Zainteresowanie udziałem w tegorocznych eurowyborach jest zatem niższe niż pięć lat temu, kiedy to w ostatnim okresie przed wyborami chciało głosować aż 67% badanych.

Przedwyborcze zapowiedzi dotyczące partycypacji wyborczej z reguły przewyższają rzeczywistą frekwencję. Gdyby brać pod uwagę dysproporcję między deklaracjami uczestnictwa w eurowyborach a faktyczną frekwencją z lat ubiegłych, to można spodziewać się, że w tym roku do urn pójdzie mniej osób niż w roku 2019 (około dwóch piątych uprawnionych do głosowania).

TABELA 2. FREKWENCJA W WYBORACH DO PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO

	Termin badania		
	V 2014	V 2019	V 2024
Deklarowana frekwencja	40,0%	66,7%	59,7%
Rzeczywista frekwencja	23,83%	45,68%	?
Stosunek frekwencji rzeczywistej do deklarowanej	0,60	0,68	?
Spodziewana frekwencja w wyborach do PE w 2024 przy założeniu, że stosunek frekwencji rzeczywistej do deklarowanej byłby taki jak w poprzednich eurowyborach (2014 lub 2019)	-	-	35,8-40,6%

Zapowiadany udział w wyborach do PE, podobnie jak zainteresowanie nimi, zależy w głównej mierze od politycznych kompetencji i partycypacji wyborczej w ogóle. Jak wynika z analiz, wybory do PE przyciągają osoby szczególnie zainteresowane polityką (w stopniu co najmniej średnim), deklarujące udział w minionych i przyszłych wyborach (różnego rodzaju) oraz mające określone poglądy polityczne.

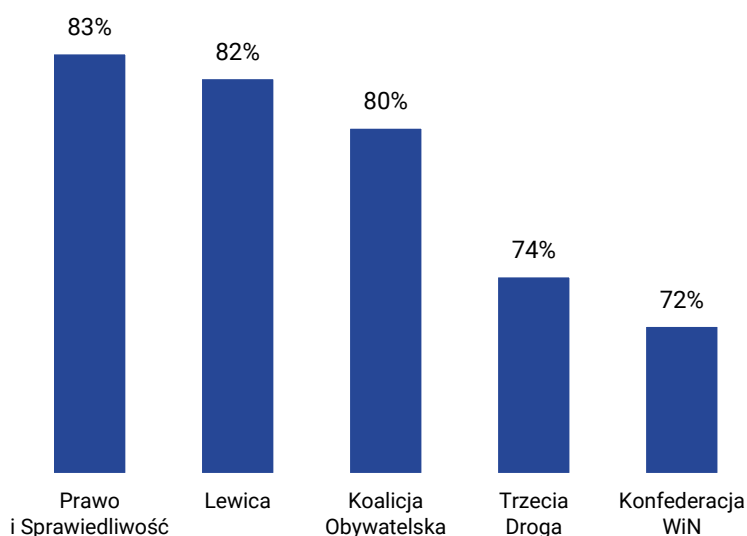
Zapowiedzi dotyczące uczestnictwa w eurowyborach różnicują niemal wszystkie podstawowe charakterystyki społeczno-demograficzne badanych. W czerwcowych wyborach ponadprzeciętnie często zamierzają uczestniczyć osoby najlepiej wykształcone i sytuowane, mieszkańcy największych miast oraz badani w wieku 55+. Mężczyźni i kobiety nie różnią się wyraźnie zainteresowaniem udziałem w wyborach.

O ile istotne znaczenie dla partycypacji wyborczej ma identyfikacja z jakąś opcją polityczną, o tyle praktycznie bez znaczenia pozostaje orientacja polityczna (lewicowa czy prawicowa).

W elektoratach (określonych na podstawie deklaracji głosowania w wyborach do Sejmu) chęć udziału w wyborach do PE nieco częściej deklarują wyborcy PiS, Lewicy i Koalicji Obywatelskiej niż zwolennicy Trzeciej Drogi i Konfederacji.

CBOS

RYS. 2. Deklaracje udziału w wyborach do Parlamentu Europejskiego w poszczególnych elektoratach określonych na podstawie preferencji w wyborach do Sejmu

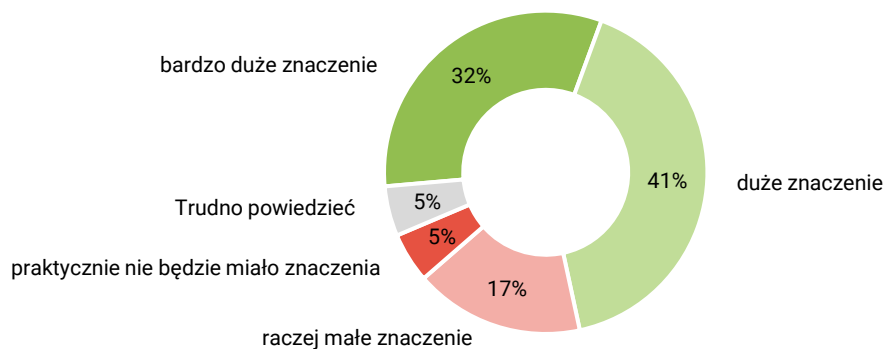

POSTRZEGANIE ZNACZENIA WYBORÓW DO PE

Ogółem prawie trzy czwarte badanych (73%) uważa, że wyniki wyborów do Parlamentu Europejskiego, kto będzie reprezentował Polskę i Polaków w tej instytucji, będzie miało duże znaczenie dla naszego kraju, w tym 32% przypisuje temu bardzo duże znaczenie. Niewielką wagę przykłada do rezultatu tych wyborów ogółem 22% badanych.

W porównaniu z lutym 2019 roku obecnie więcej osób ma poczucie, że wynik wyborów do PE ma bardzo duże znaczenie dla naszego kraju.

RYS. 3. Czy, Pana(i) zdaniem, to, jacy ludzie zostaną wybrani do Parlamentu Europejskiego w tegorocznych wyborach, kto będzie nas reprezentował w tej instytucji, będzie miało dla naszego kraju:

Największe znaczenie результатам wyborów przypisują zwolennicy Koalicji Obywatelskiej i Lewicy, a w drugiej kolejności sympatycy Prawa i Sprawiedliwości. Najmniejszą wagę do tego, kto będzie reprezentował Polskę w PE, przykładają osoby niezamierzające brać udziału w tych wyborach.

TABELA 3

Elektoraty określone na podstawie preferencji w wyborach do PE	Czy, Pana(i) zdaniem, to, jacy ludzie zostaną wybrani do Parlamentu Europejskiego w tegorocznych wyborach, kto będzie nas reprezentował w tej instytucji, będzie miało dla naszego kraju:				
	bardzo duże znaczenie	duże znaczenie	raczej małe znaczenie	praktycznie nie będzie miało znaczenia	Trudno powiedzieć
	w procentach				
Lewica*	63	29	6	0	3
Koalicja Obywatelska	57	41	1	0	1
Prawo i Sprawiedliwość	44	47	4	1	4
Trzecia Droga	27	58	11	3	1
Konfederacja WiN	34	35	23	6	2
Niezdecydowani, jak głosować	38	38	14	1	9
Niegłosujący	13	37	31	11	8

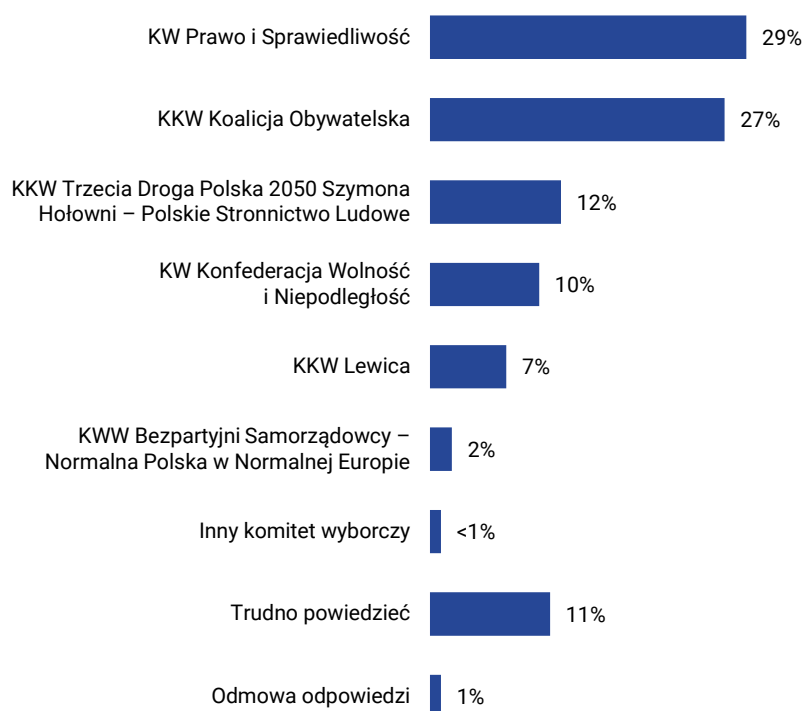
* Dane dotyczące tego elektoratu należy traktować z ostrożnością ze względu na niewielką jego liczebność w próbie

ELEKTORATY W WYBORACH DO PE

Wśród osób zamierzających uczestniczyć w wyborach do Parlamentu Europejskiego największym poparciem cieszy się Prawo i Sprawiedliwość (29%), a niewiele mniej zwolenników ma Koalicja Obywatelska (27%). Kolejną pozycję, z poparciem 12% zadeklarowanych wyborców, zajmuje Trzecia Droga. Co dziesiąta osoba chce głosować na Konfederację. Na wprowadzenie swoich przedstawicieli do europarlamentu może liczyć także Lewica (7% poparcia).

CBOS

RYS. 4. Na kandydata którego komitetu wyborczego zamierza Pan(i) głosować w wyborach do Parlamentu Europejskiego?*

* Obok standardowej procedury ważenia danych opartej o dane socjodemograficzne zastosowano również dodatkową wagę wyborczą

Wyborcy najważniejszych komitetów wyborczych wyraźnie różnią się w oczekiwaniach dotyczących funkcjonowania Polski w Unii Europejskiej. Sympatycy ugrupowań koalicyjnych uważają, że członkostwo w UE nie ogranicza nadmiernie suwerenności Polski i jednocześnie w większości deklarują, że w nadchodzących wyborach będą głosować na kandydata popierającego pogłębianie integracji europejskiej. Najbardziej jednoznacznie za rozwojem integracji opowiadają się zwolennicy Koalicji Obywatelskiej, częściej wątpliwości w tej kwestii mają wyborcy Trzeciej Drogi. Elektoraty ugrupowań opozycyjnych – Prawa i Sprawiedliwości oraz Konfederacji w kwestiach europejskich są do siebie podobne. Ich wyborcy w większości mają poczucie, że obecność w UE nadmiernie ogranicza niezależność Polski i w większości chcą głosować na kandydatów kładących nacisk na niezależność Polski w UE.

TABELA 4

Elektoraty określone na podstawie preferencji w wyborach do PE	Z którym ze stwierdzeń się Pan(i) zgadza?		
	Członkostwo w UE zbytnio ogranicza suwerenność, niezależność Polski	Członkostwo w UE nie ogranicza zbytnio suwerenności, niezależności Polski	Trudno powiedzieć
	w procentach		
Konfederacja WiN	82	15	3
Prawo i Sprawiedliwość	74	18	8
Trzecia Droga	25	72	3
Lewica*	12	82	6
Koalicja Obywatelska	9	89	2

* Dane dotyczące tego elektoratu należy traktować z ostrożnością ze względu na niewielką jego liczebność w próbie

TABELA 5

Elektoraty określone na podstawie preferencji w wyborach do PE	Czy w wyborach do PE będzie Pan(i) głosował(a):		
	na kandydata kładącego nacisk na niezależność Polski w UE	na kandydata kładącego nacisk na pogłębianie integracji europejskiej	Trudno powiedzieć
	w procentach		
Konfederacja WiN	75	16	9
Prawo i Sprawiedliwość	74	10	16
Trzecia Droga	36	54	10
Lewica*	20	66	14
Koalicja Obywatelska	9	85	6

* Dane dotyczące tego elektoratu należy traktować z ostrożnością ze względu na niewielką jego liczebność w próbie

***

W przeszłości (do 2014 roku włącznie) wybory do Parlamentu Europejskiego nie budziły większego zainteresowania Polaków. Zmieniło się to pięć lat temu, kiedy to do urn poszło ponad 45% uprawnionych do głosowania. Tegoroczne wybory także wywołują spore zainteresowanie, a w ocenie społecznej to, kto będzie reprezentował Polskę w europarlamencie, będzie miało duże znaczenie dla naszego kraju. Deklaracje badanych wskazują jednak, że mobilizacja wyborcza jest trochę niższa niż pięć lat temu i do urn pójdzie około dwóch piątych uprawnionych do głosowania. Niewielka różnica między wynikami dwóch głównych sił politycznych w majowym badaniu sprawia, że trudno jednoznacznie przesądzić o tym, kto zwycięży w tych wyborach.

Opracowała

Beata Roguska

TABELA 1

		9 czerwca odbędą się w Polsce wybory do Parlamentu Europejskiego. Czy Pan(i) osobiście interesuje się tymi wyborami?			Liczba osób
		Tak	Nie	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	
Ogółem		59	40	1	1035
Płeć	Mężczyźni	63	36	1	488
	Kobiety	56	42	1	547
Wiek	18–24 lata	48	50	2	98
	25–34	56	44		159
	35–44	54	45	1	199
	45–54	63	36	1	168
	55–64	62	37	2	159
	65 lat i więcej	66	33	1	252
Miejsce zamieszkania	Wieś	53	46	1	425
	Miasto do 19 999	59	39	2	148
	20 000 – 99 999	65	34	1	201
	100 000 – 499 999	58	41	2	146
	500 000 i więcej mieszk.	76	24		114
Wykształcenie	Podstawowe / gimnazjalne	41	59		146
	Zasadnicze zawodowe	55	43	2	220
	Średnie	63	36	1	363
	Wyższe	67	33	1	306
Grupa społeczna i zawodowa	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	70	28	2	156
	Średni personel, technicy	67	33		47
	Pracownicy adm.-biurowi	65	34	2	56
	Pracownicy usług	44	56		89
	Robotnicy wykwalifikowani	51	48	1	101
	Robotnicy niewykwalifik.	47	52	2	42
	Rolnicy	57	40	3	38
	Pracujący na własny rach.	62	37	1	60
	Bezrobotni	70	30		19
	Emeryci	66	33	1	261
	Renciści	54	46		50
	Uczniowie i studenci	52	44	4	55
	Zajmujący się domem i inni	45	55		62
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	68	31	1	148
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	53	45	2	114
	sekt. prywat. poza rolnict.	58	42	0	285
	prywatnym gosp. rolnym	57	39	4	50
Dochody na jedną osobę	Do 1499 zł	49	50	1	89
	Od 1500 zł do 1999 zł	51	48	1	121
	Od 2000 zł do 2999 zł	57	42	1	206
	Od 3000 zł do 3999 zł	67	33		123
	4000 zł i więcej	72	28	0	189
	Trudno powiedzieć	51	46	3	109
	Odmowa odpowiedzi	58	40	2	197
Ocena własnych war. mater.	Złe	49	51		74
	Średnie	56	43	2	383
	Dobre	63	36	1	578
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	72	27	1	50
	Raz w tygodniu	60	38	2	334
	1–2 razy w miesiącu	66	34	0	135
	Kilka razy w roku	59	41		248
	W ogóle nie uczestniczy	53	47	1	250
Poglądy polityczne	Lewica	70	29	0	249
	Centrum	49	50	1	290
	Prawica	68	31	1	366
	Trudno powiedzieć	40	57	3	97

TABELA 2

		Czy zamierza Pan(i) wziąć udział w wyborach do Parlamentu Europejskiego?			Liczba osób
		Na pewno wezmę w nich udział	Jeszcze nie wiem, czy wezmę w nich udział	Raczej nie wezmę w nich udziału	
		%	%	%	
Ogółem		60	23	17	1032
Płeć	Mężczyźni	61	23	17	486
	Kobiety	59	23	18	547
Wiek	18–24 lata	55	29	17	98
	25–34	50	37	13	157
	35–44	59	23	17	199
	45–54	60	19	21	169
	55–64	66	17	17	158
	65 lat i więcej	64	18	18	251
Miejsce zamieszkania	Wieś	51	28	21	424
	Miasto do 19 999	61	22	16	148
	20 000 – 99 999	65	20	15	200
	100 000 – 499 999	59	25	16	146
	500 000 i więcej mieszk.	81	10	9	114
Wykształcenie	Podstawowe / gimnazjalne	35	29	35	146
	Zasadnicze zawodowe	56	25	19	218
	Średnie	62	23	16	362
	Wyższe	71	19	9	306
Grupa społeczna i zawodowa	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	77	14	9	156
	Średni personel, technicy	59	28	13	47
	Pracownicy adm.-biurowi	70	20	10	56
	Pracownicy usług	44	36	20	89
	Robotnicy wykwalifikowani	50	28	22	100
	Robotnicy niewykwalifik.	49	27	24	42
	Rolnicy	61	21	18	36
	Pracujący na własny rach.	57	18	25	60
	Bezrobotni	66	24	10	19
	Emeryci	64	20	17	260
	Renciści	59	18	23	50
	Uczniowie i studenci	57	25	17	55
Pracuje w:	Zajmujący się domem i inni	39	37	24	62
	inst. państw., publicznej	71	18	11	148
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	49	27	24	114
	sekt. pryw. poza rolnict.	59	26	15	285
	prywatnym gosp. rolnym	62	17	22	49
Dochody na jedną osobę	Do 1499 zł	51	29	20	89
	Od 1500 zł do 1999 zł	54	20	26	121
	Od 2000 zł do 2999 zł	57	22	21	206
	Od 3000 zł do 3999 zł	65	28	7	123
	4000 zł i więcej	75	14	11	189
	Trudno powiedzieć	54	27	19	106
	Odmowa odpowiedzi	55	27	18	198
Ocena własnych war. mater.	Złe	50	28	22	74
	Średnie	57	25	18	380
	Dobre	63	21	16	578
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	76	11	13	50
	Raz w tygodniu	62	23	15	335
	1–2 razy w miesiącu	62	20	18	135
	Kilka razy w roku	54	30	16	248
	W ogóle nie uczestniczy	57	21	22	249
Poglądy polityczne	Lewica	71	17	12	249
	Centrum	51	29	20	290
	Prawica	67	19	14	367
	Trudno powiedzieć	33	32	34	95

TABELA 3

		Czy, Pana(i) zdaniem, to, jacy ludzie zostaną wybrani do Parlamentu Europejskiego w tegorocznych wyborach, kto będzie nas reprezentował w tej instytucji, będzie miało dla naszego kraju:			Liczba osób
		duże znaczenie	małe znaczenie	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	
Ogółem		73	22	5	1033
Płeć	Mężczyźni	71	26	3	486
	Kobiety	74	19	7	547
Wiek	18–24 lata	67	30	3	98
	25–34	67	30	3	159
	35–44	70	26	4	197
	45–54	73	23	4	168
	55–64	77	17	6	159
	65 lat i więcej	77	15	8	252
Miejsce zamieszkania	Wieś	66	27	8	424
	Miasto do 19 999	78	19	3	147
	20 000 – 99 999	76	20	4	201
	100 000 – 499 999	70	27	3	146
	500 000 i więcej mieszk.	89	9	2	114
Wykształcenie	Podstawowe / gimnazjalne	70	16	14	146
	Zasadnicze zawodowe	70	24	6	220
	Średnie	73	24	3	361
	Wyższe	75	23	2	306
Grupa społeczna i zawodowa	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	76	22	3	156
	Średni personel, technicy	69	31		47
	Pracownicy adm.-biurowi	71	26	3	56
	Pracownicy usług	56	41	3	89
	Robotnicy wykwalifikowani	76	20	4	100
	Robotnicy niewykwalifik.	70	18	12	42
	Rolnicy	73	22	6	38
	Pracujący na własny rach.	70	25	6	59
	Bezrobotni	78	22		19
	Emeryci	77	15	8	261
	Renciści	72	23	5	50
	Uczniowie i studenci	73	22	5	55
	Zajmujący się domem i inni	70	24	6	62
	Pracuje w:	inst. państw., publicznej	79	19	2
spółce właścicieli prywatnych i państwa		61	33	5	113
sekt. pryw. poza rolnict.		69	28	3	284
prywatnym gosp. rolnym		75	14	11	50
Dochody na jedną osobę	Do 1499 zł	69	27	4	89
	Od 1500 zł do 1999 zł	71	22	7	121
	Od 2000 zł do 2999 zł	74	21	5	206
	Od 3000 zł do 3999 zł	76	21	3	123
	4000 zł i więcej	77	21	2	189
	Trudno powiedzieć	66	28	6	109
	Odmowa odpowiedzi	71	21	9	195
Ocena własnych war. mater.	Złe	58	30	11	74
	Średnie	71	23	6	382
	Dobre	76	21	4	578
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	81	8	11	49
	Raz w tygodniu	71	22	7	334
	1–2 razy w miesiącu	72	25	3	135
	Kilka razy w roku	74	24	2	248
	W ogóle nie uczestniczy	72	24	5	249
Poglądy polityczne	Lewica	82	17	2	249
	Centrum	69	26	5	290
	Prawica	77	19	4	366
	Trudno powiedzieć	51	33	16	97